خبر

«مرا بخوان» خواندنی شد

مرا بخوان شامل ۳۰ داستان کوتاه از مهدی پوررضائیان، نویسنده، نمایشنامه‌نویس و کارگردان تئاتر است که توسط انتشارات کتاب‌نیستان به‌تازگی منتشرشده‌است. داستان‌های کوتاه این کتاب به طور عمده در قالب روایت داستانی با زاویه دید اول‌شخص روایت شده و نویسنده در آن سعی کرده در قالب روایت یک ماجرای داستانی، مخاطب را با موضوع درگیر و از او دعوت به مداقه و تامل بیشتر در زندگی پیرامونی خود کند. عمده داستان‌های این کتاب در قالب پایان بازنوشته شده است. نویسنده با وجود روایت کلاسیک، تعمدی داشته تا پایان‌بندی داستان شکلی کلاسیک به خود نگیرد و مخاطب در ذهن و روان خود ادامه ماجرای داستان را شکل دهد. این موضوع در کنار زبان و عبارات ساده، موقعیت‌پردازی‌های نرمال و البته استفاده نویسنده از تشبیهاتی بی‌بدیل و طنزی گاه تلخ و گاه خفیف، همچنین دوری نویسنده از حواشی تکنیکال داستان‌نویسی که محتوا را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد، بر تاثیرگذاری بیشتر کتاب افزوده است. مهدی پوررضائیان دکترای روانشناسی بالینی با گرایش سایکو دراما، از دانشگاه دهلی دارد و اکنون عضو هیات علمی دانشگاه شاهد است. به قلم او تاکنون ۸۰ نمایشنامه در قالب ۱۰ کتاب منتشرشده است. از برخی تالیفات او در مراسم کتاب سال و کتاب فصل به عنوان کتاب‌های برتر نمایشی قدردانی شده است. / جام جم

...را بررسی می‌کند

...دگی غربی

ناشران ما، اثری پرهزینه است. وقتی به ناشر می‌گویم برای تصویرگری کتابم این ایده را دارم؛ اغلب ناشران، حتی ناشرانی که اوضاع مالی خوبی نیز دارند، زیربار تولید آن نمی‌روند و بعدها می‌بینیم همان ناشر ورژن خارجی و کار پیشنهادی‌ام را وارد، ترجمه می‌کند و بلافاصله به چاپ چندم نیز می‌رسد. چراکه طی کردن این راه برای ناشر کم‌هزینه‌تر است. مرزوقی می‌گوید ترجمه آثار کودک و نوجوان از منظر فروش نیز کاری امن‌تر است، زیرا ما ملتی هستیم که مرغ همسایه را همیشه غاز می‌بینیم و مردم اقبال بهتری نسبت به آثار خارجی دارند. اقبال مردم نسبت به آثار ترجمه شده در حوزه کودک و نوجوان به این معضل دامن زد.

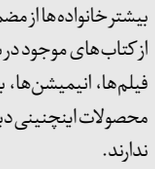
امتیاز دادن به کتاب‌های ترجمه

این نویسنده کودک و نوجوان در پاسخ به این پرسش که چرا مخاطب به اثر ترجمه اعتماد بیشتری دارد، تصریح می‌کند: ارشاد نسبت به آثار ترجمه شده در حوزه کودک و نوجوان حساسیت کمتری دارد و ممیزی‌های کمتری را برای آنها قائل است. گاهی برخی کارها و مسائل برای نویسنده ایرانی کودک و نوجوان خط قرمزاست؛ اما با این استدلال که همان کار در کشور غربی، جزو فرهنگ نوجوانان آن کشور محسوب می‌شود دیگر سانسور یا ممیزی نمی‌خورد. در صورتی که همان اتفاق و همان کار در جامعه ما هم باب شده ولی گفتن و نوشتن از آن برای نویسنده ایرانی خط قرمز به شمار می‌آید. این مسأله را مخاطب متوجه شده است و فضای ترجمه را قابل باورتر می‌داند، از این رو اقبال بهتری نیز به آثار ترجمه شده نشان می‌دهد. مرزوقی همچنین درباره کیفیت آثار ایرانی در این حوزه معتقد است نمی‌توانیم بگوییم نویسنده و تصویرگر ایرانی کودک و نوجوان، کار ضعیف‌تری نسبت به نویسنده و تصویرگر خارجی دارد. او ادامه می‌دهد: در دو سالی که داور کتاب سال کانون پرورش و فکری کودکان و نوجوانان بودم، هم کتاب ترجمه خواندم و هم کار تالیف شده. اما واقعا در بسیاری از مواقع به این پی بردم که ما اصلا ضعیف‌تر از کارهای خارجی نیستیم. واقعیت این است که اکنون در حوزه ادبیات و خصوصا آثار کودک و نوجوان ما با یک جهان مقابل هستیم. جهان اسپانیایی زبان، جهان غربی، جهان شرقی و... و به این معنی نیست که ما از کارهایی که درحال ورود هستند ضعیف‌تریم. بلکه در برخی مواقع نه تنها ضعیف نیستیم، بلکه هم سنگیم چرا که ادبیات کودک و نوجوان در این چند دهه ایده‌های درخشان و متنوعی را به خود دیده است.

یادداشت

خانواده‌ها به راهنمایی و آموزش نیاز دارند

انسیه موسویان
شاعر و نویسنده

یکی از دغدغه‌های خانواده‌هایی که فرزندان کودک و نوجوان دارند، همیشه این بوده که چگونه فرزندان‌شان را با خوراک فرهنگی مناسب تغذیه کنند. مادر و پدر دلسوز حتما فقط به فکر خوراک بچه‌های‌شان نیستند و وظیفه خود را فقط تهیه غذا و پوشاک و مسکن برای او نمی‌دانند بلکه آنچه به روح و روان و تربیت فرزند نیز مربوط است باید با نهایت دقت و اطمینان از سلامت آنان فراهم شود. همان‌گونه که اگر به پدر و مادری گفته شود، در صورتی که این غذا را به فرزندتان بدهید، او مسموم و دچار بیماری می‌شود، آنان از خرید آن غذا منصرف می‌شوند، باید درباره سلامت خوراک فکری و تربیتی هم به آنان اطمینان داد اما واقعیت این است که در مجموعه فرهنگی کشور ما قدرت تشخیص و دادن این هشدار کم است. یکی از جلوه‌های این امر این است که در بازار تولیدات و محصولات فرهنگی به خصوص کتاب‌های‌مان، تولیدات نامناسب زیادی وجود دارد اما خانواده‌ها اغلب در این خصوص اطلاع زیادی ندارند.

بیشتر خانواده‌ها به اهمیت خرید کتاب برای فرزندان‌شان و ضرورت مواظبت بر مطالعه آثار ارزشمند فرهنگی و ادبی توسط آنان واقفند و میزان خرید کتاب‌های گروه‌های سنی کودک و نوجوان در رویدادهایی مانند نمایشگاه کتاب، دلیلی بر این ادعاست ولی واقعیت این است که بیشتر خانواده‌ها از مضمون و محتوا و تاثیر سوء بسیاری از کتاب‌های موجود در بازار (و البته باید به این فهرست، فیلم‌ها، انیمیشن‌ها، بازی‌های رایانه‌ای و موبایلی و محصولات اینچنینی دیگر را هم اضافه کرد) اطلاع زیادی ندارند.

بسیاری از این تولیدات، ترجمه‌هایی از آثار فرهنگی و هنری هستند که برای کودکان و نوجوانانی نگاشته شده که در محیط فرهنگی متفاوتی زیست می‌کنند و از طریق این ترجمه‌ها، به‌صورت ناخودآگاه و البته مستمر در حال القای این فرهنگ متفاوت به فرزندان‌مان هستیم. البته این مسأله به این معنا نیست که هر کتاب ترجمه شده‌ای، الزاما بد و نامناسب برای فرزندان ماست و باز به این معنا نیست که باید درهای کشور را روی محصولات فرهنگی کشورهای دیگر بست و ایرانیان را از نوشته‌ها و ساخته‌های هنرمندان دیگر کشورها محروم کرد. بسیاری از کتاب‌ها، فیلم‌ها و آثار هنری دیگر منبعی برای ارتقای فکری و ذوقی همه کودکان و نوجوانان جهان است. اگر می‌گوییم کتاب ترجمه باید بدانیم «شازده کوچولو» و «تام سایر» و «پی‌پی جوراب بلند» و بسیاری کتاب‌های خوب و خواندنی دیگر هم کتاب ترجمه است ولی کتاب‌های خوب و دارای مفاهیم انسانی، ارزشمند و رشددهنده کودکان و نوجوانان ما هستند. در مقابل، کتاب‌های زیادی وجود دارد که القا کننده مفاهیمی چون جادوگری، روابط عاطفی خارج از چارچوب‌های پذیرفته شده و... هم هستند که منظور ما از ترجمه‌های نامناسب این قبیل کتاب‌هاست.

نبود آموزش

واقعیت این است که در این زمینه، خانواده‌ها خیلی تنها و بدون حامی و راهنما هستند. آنها برای فرزندان خود هزینه می‌کنند اما متاسفانه نمی‌دانند در حال انتقال مفاهیم نادرست به آنها هستند. در این زمینه باید متخصصان و آگاهان به کمک‌شان بیایند. تشخیص کتاب خوب و بد، برخلاف آنچه در ظاهر به نظر می‌آید، کاری بسیار دشوار و البته تخصصی است مانند تشخیص هر جنس اصل و بدل که نیاز به کارشناس مجرب دارد. مشکل این است که ضرورت این کارشناسی خیلی به چشم نمی‌آید. کارشناسانی هم که از آنان صحبت می‌کنیم، صدایشان به جایی نمی‌رسد، چون رسانه و تریبونی ندارند. خانواده‌ها و البته فرزندانشان در این زمینه نیاز به آموزش دارند. مرجع اصلی این آموزش هم باید آموزش و پرورش باشد اما در نظام آموزشی ما همه چیز به سمت تست زنی و حفظ فرمول و شیوه‌های موفقیت در آزمون‌های چهارگزینه‌ای سوق داده می‌شود. خروجی خوب از نظر نظام آموزشی ما نوجوان یا جوانی است که می‌تواند میان گزینه الف و ب آن یکی را که به متن کتاب درسی‌اش نزدیک باشد، تشخیص دهد اما در آن کتاب درسی و در کل برنامه‌های آموزشی ما برای یادگیری مهارت‌هایی نظیر تشخیص محصول فرهنگی خوب و بد جایی ندارد. در این نظام آموزشی کتاب خواندن، درباره کتاب بحث کردن، آشنا شدن با ادبیات و علوم انسانی و از همه آنها بالاتر مهارت‌های لازم برای زندگی امروز و فردا از جمله داشتن دیدونگاه انتقادی و تمییزدهنده میان محصولات رسانه‌ای و هنری واقعی و فیک، جایی وجود ندارد. معدود کسانی هم که می‌کوشند در این زمینه حرف بزنند و به خانواده‌ها درس یا هشدار بدهند، صدایی در رسانه‌های کشور ندارند یا اگر هم گاهی رسانه‌ای این فضا را در اختیار آنان قرار داده ، فرصتی حاشیه‌ای بوده است.

نگاه تجاری به فرهنگ

کالاهای فرهنگی برخلاف کالاهای دیگر موجود در بازار، فقط از معادلات معمول بازارهای اقتصادی تبعیت نمی‌کنند، چراکه آنها دارای ارزش نمادین و منتقل کننده معناهای مستتر در خود هستند. به همین دلیل به عنوان مثال «هری پاتر» فقط یک کالا نیست، یک کتاب است که قیمت پشت جلد دارد و سود و زیانی نصیب ناشرش می‌کند و اگر خریدار داشته باشد، انتشار آن صرف می‌کند بلکه هری پاتر علاوه بر این‌که یک کالاست، معانی و مفاهیمی را هم با خود حمل و منتقل می‌کند. معناهایی که مرز نمی‌شناسد و می‌تواند در چهار گوشه عالم پخش شود. به همین دلیل باید به کالاهای فرهنگی به چشمی دیگر نگاه کرد. اگر با معادلات بازاری بخواهیم عرصه فرهنگ را تحلیل کنیم، انتشار کتاب‌های ترجمه هرقدر هم بیشتر باشد، بهتر است. کتاب ترجمه در کشوری که به کپی‌رایت هم متعهد نیست، یعنی این‌که یک کتاب نوشته شده، ویراستاری شده، تصویرگری شده و آماده را بدون دردسر زیادی از زبان مبدأ به زبان مقصد برگردانیم. ضمن احترام به بسیاری از مترجمان دغدغه‌مند، باسواد و دلسوز در بازار کتاب ایران مترجمان فیک، کم سواد و کپی کار هم کم نیست. باز باید توجه کرد که در مورد کتاب‌های کودکان خیلی هم به آگاهی زبانی پیچیده‌ای نیاز نیست. به همین دلیل لازم است نگاه فرهنگی در مورد کالاهای فرهنگی پیوست نگاه اقتصادی در حوزه نشر شود. برای جبران مشکلات صنعت نشر، دولت باید وارد شود. در همه جای جهان دولت‌ها برای حوزه فرهنگ، یارانه اختصاص می‌دهند تا هنرمندان و فرهنگسازان‌شان بتوانند در بازار رقابت، موفق باشند. در کشور ما هم لازم است دولت و به‌خصوص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تمهیدات و امتیازات ویژه‌ای برای کتاب‌های تالیفی خوب و تایید شده از نظر محتوایی در نظر بگیرد. امری که به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر مورد غفلت واقع شده است.

خبر روز

دبیر جشنواره تئاتر فجر:

نمایش تکراری اجرا نمی‌کنیم حتی اگر بهترین تئاتر دنیا باشد

نشست رسانه‌ای جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر دیروز درحالی برگزار شد که تاکید اصلی دبیر و برگزارکنندگان این دوره از جشنواره، حضور آثار تولیدی جدید در آن است.

کوروش زارعی، دبیر چهل و یکمین دوره جشنواره که خود را محصول جشنواره بین‌المللی فجر می‌داند با بیان این‌که امسال دو تغییر در فراخوان داشتیم، گفت: در جشنواره بخشی به نام مرور در سال‌های گذشته داشتیم که اکثر اکارها از این بخش انتخاب می‌شدند. برخی با تیم کامل نمی‌آمدند و بازیگر جدید جایگزین می‌کردند، اجرای‌شان تروتازگی نداشت، اکثر هنرمندان و اصحاب رسانه کارها را دیده بودند و تمایلی برای دیدن اجراها نداشتند و حس رقابت نبود، لذا به دلیل ترغیب مخاطبان خواستیم کارها به سمت آثار تولیدی بروند تا انگیزه همه بیشتر شود.

وی در تشریح این امر گفت: در جشنواره قرار است از آثاری رونمایی کنیم که تولیدی هستند؛ مانند سینما که در جشنواره فیلم فجر رونمایی از چشم‌انداز و تولید آثار جدید می‌شود ما هم همین کار را خواهیم کرد. تمام کارهای مسابقه ایران یا از نمایش‌های تولیدی در استان‌هاست یا به شکل ارسال متن و شرکت در مراحل بازخوانی و بازبینی انتخاب می‌شود. وی افزود: قاطعانه می‌گویم که هیچ کار تکراری، حتی اگر روزهای نزدیک جشنواره اجرا رفته باشد، به جشنواره راه پیدا نمی‌کند. حتی اگر بهترین تئاتر دنیا و به کارگردانی پیتر بروک باشد. همه آثار در جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر رونمایی می‌شود، مگر آثار بزرگان و پرمخاطب که در بخش غیررقابتی حضور داشته باشند.

وی همچنین درباره ویژگی دیگر فراخوان جشنواره چهل و یکم گفت: امسال در فراخوان برای اولین بار بازخوان‌ها، بازبین‌ها و داوران بخش‌ها را معرفی کردیم. بخش مرور بر آثار تئاتر ایران، یکی از بخش‌های تقریبا ثابت جشنواره فجر بود که دچار تغییراتی شده است. زارعی درخصوص این تغییرات گفت: هرچند امسال بخش مرور به شکل قبلی نداریم اما بخش ویژه‌ای برای دعوت از بزرگان یا آثاری از میان نمایش‌های اجرا شده در طول سال که با استقبال روبه‌رو شده‌اند، تعریف کرده‌ایم که البته این بخش رقابتی نیست.

مشکل بودجه سرجایش باقی است

مهم‌ترین دغدغه برگزارکنندگان جشنواره، بودجه آن است به گونه ای که دبیر جشنواره با اشاره به این‌که امسال بازخوان‌ها و بازبین‌های یک‌سری از بخش‌های جشنواره در فراخوان معرفی شده‌اند، وضعیت مبهم بودجه را بزرگ‌ترین مشکل این دوره از جشنواره برشمرد. به گزارش جام جم، او خاطرنشان کرد: هنوز بودجه اعلام نشده و شاید یکی از دلایل تاخیر در انتشار فراخوان این است که هنوز رقم بودجه را نمی‌دانیم، این در حالی است که شرایط اقتصادی بسیار سخت شده است. زارعی با بیان این‌که جشنواره فجر محل تلاقی افکار و شیوه‌های مختلف است، افزود: همه تلاش‌مان این است تمام افکار و سلیقه‌ها را در جشنواره داشته باشیم و از همه افکاری که متناسب با آیین‌نامه جشنواره‌اند، برای حضور در جشنواره استقبال می‌کنیم.

وی درخصوص دعوت از کارگردان‌های مشهور برای حضور در جشنواره، این امر را منوط به روشن شدن وضعیت بودجه دانست و گفت: اگر مشکل مالی حل شود، حتما از بزرگانی مانند دکتر رفیعی دعوت می‌کنیم تا به عنوان نمونه، نمایش «شکار روباه» را اجرا کنند. از دیگر دوستان هم دعوت خواهیم کرد اما بدون بودجه کافی، نمی‌توانیم چنین کنیم. البته برای تامین بودجه، اصرار و سماجت خواهیم کرد، زیرا نمی‌خواهیم جشنواره فجر سوت و کور باشد. دبیر چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فجر گفت: «ما جشنواره را ۲۵ دی ماه با رادیو تئاتر شروع می‌کنیم و روز اول بهمن اختتامیه و نکوداشت هنرمندان مطرح و تأثیرگذار را برگزار می‌کنیم.

چهره

تئاتر و سینما که پارک نیست!

آزاده صمدی، بازیگر نمایش «آلنده نازنین» درباره دل‌نگرانی‌هایی که در دوران کرونا برای تئاتر وجود داشت، گفت: همان زمان هم برایم تصور دردناکی بود که فکر کنیم دیگر تئاتری وجود نداشته باشد و اصلا نمی‌توانستم باور کنم که دیگر کلونی انسان‌ها وجود نخواهد داشت.

او که با تعطیلی فعالیت‌های فرهنگی در بخشی از دوران کرونا و در شرایطی که دیگر فعالیت‌ها جریان داشت مخالف بوده است، ادامه داد: هر اتفاقی که در جامعه ما می‌افتد، اولین جایی که تحت فشار قرار می‌گیرد، مقوله فرهنگ است که از بقیه بخش‌ها آسیب‌پذیرتر است. مسأله این است که به بخش فرهنگسازی اهمیتی داده نمی‌شود و تئاتر و سینما و موسیقی را سرگرمی می‌پندارند و تصور می‌کنند مردم نیاز زیادی به سرگرمی ندارند. بنابراین اولین چیزی که تعطیل می‌کنیم، سرگرمی‌هاست در حالی که تئاتر و سینما، پارک ارم نیست که فقط جنبه تفریحی داشته باشد. / ایسنا

صنایع فرهنگی

دوره‌های تخصصی بازیسازی برگزار می‌شود

مدیرعامل بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای از برنامه‌ریزی برای دوره‌های تخصصی بازیسازی در سایر مناطق جغرافیایی کشور در راستای تحقق برنامه تحولی نظام آموزش بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای خبر داد. سیدصادق پژمان با اشاره به استقبال علاقه‌مندان به بازیسازی از برگزاری اردوی آموزشی انستیتو ملی بازیسازی در کرمانشاه، از برنامه‌ریزی برای برگزاری دوره‌های تخصصی بازیسازی در سایر مناطق جغرافیایی کشور در راستای تحقق برنامه تحولی نظام آموزش بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای به‌منظور استعدادیابی و تربیت نیروی متخصص خبر داد.

وی افزود: برگزاری اردوهای آموزش بازیسازی بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای با رویکرد حمایت از کشف استعدادهای ناشناخته صنعت بازی در مناطق مختلف کشور و ایجاد زمینه تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز زیست‌بوم بازی‌های دیجیتال کشور از سال ۱۴۰۱ در برنامه تحولی نظام آموزشی این بنیاد قرار گرفته است. / مهر

روزنما

رفیق بامرام من

امروز سالروز تولد رضا صادقی، خواننده موسیقی پاپ ایران است. او که زاده بندرعباس است، از سال ۷۱ تاکنون به صورت پیوسته در عرصه موسیقی حضور پررنگی داشته است.

صادقی اخیرا در سکانس‌هایی از سریال «یاغی» هم در نقش خودش بازی کرده است. یکی از آهنگ‌های وی، «رفیق بامرام من» است که شعر آن را حسین سلیمانی سروده است. محمدرضا مقدم، آهنگساز و شجاعت شفایی تنظیم‌کننده این قطعه است.

برای شنیدن این قطعه کیوآرکد را اسکن کنید

